

GRUP MOSHA (5-6 VJEÇ)
 FUSHA E AKTIVITETIT: MATEMATIKË
 Fondi javor: 3 orë
 Fondi vjetor: 111 orë

PROGRAMI GLOBAL I AKTIVITETEVE

Nr.	Aktivitetet e planifikuara	Fondi i orëve
1.	Bashkësitë	15 orë
2.	Lojëra didaktike	16 orë
3.	Numri dhe veprimet me numrat	38 orë
4.	Gjatësia; Masa; koha	20 orë
5.	Modele dhe krahasime të tyre	19 orë
6.	Regjistrimi dhe grumbullimi i të dhënave	3 orë
		111 orë

OBJEKTIVAT E PËRGJITHSHME:

1. Të zhvillojë aftësinë e të vërejturit dhe të hetojë lidhjet midis botës me matematikën (përvojat që transformohen në operacione apo dukuri matematikore).
2. Të zhvillojë aftësitë për zgjidhjen dhe përshkrimin e zggjidhjes së mundshme të problemit në situata konkrete jetësore.
3. Të zhvillojë kuptimin dhe të shkathtësohet për përdorimin e shprehjeve matematike në biseda joformale dhe situatat konkrete jetësore (shprehjet e operacioneve: bashkësi, grup, +, -, x etj.
4. Të aftësohet në vëzhgimin dhe të hetuarit e dukurive natyrore duke përdorur shprehje simbolike komplekse (koha, dita, vendi, haapësira etj.)
5. Përmes përvojës individuale të njohë e të kuptojë raportet- krahasimin sasior.
6. Të aftësohet për t'i kuptuar kushtëzimet shkak- pasojë (fillet e të menduarit logjik).
7. Të zhvillojë aftësitë për " leximin" dhe hulumtimin e informacioneve me tregues grafik.
8. Të zhvillojë pavarësinë në hulumtimin e objekteve e dukurive, duke përvetësuar përvoja të reja- shkathtësia e eksperimentimit aktiv gjatë procesit të njohjes me veçoritë e objekteve, dukurive etj.
9. Të zhvillojë aftësitë e orientimit dhe perceptimit real në haapësirë, rrafsh dhe kohë, perceptimi real dhe përfytyrimi hapësinor i ngjarjeve që zhvillohen në hapësirë, kohë dhe dallimi i rrjedhës kronologjike të tyre.
10. Të zhvillojë aftësitë për t'i vërejtur, krahasuar dhe diferencuar si dhe emërtuar format e figurat gjeometrike, si dhe kuptimet për masën e objektit dhe masën e njësiusë matëse (masën, matjen).

PLAN-PROGAMI MUJOR I AKTIVITETEVE

Muaji	Ora	Aktivitetet mujore
Shtator	1	Aktivitetet për krijimin e bashkësive
	2	Aktivitetet për krijimin e bashkësive
	3	Rregullimi i bashkësive në grupe të veçanta
	4	Rregullimi i bashkësive në grupe të veçanta
	5	Rregullimi i bashkësive në grupe të veçanta në bazë të cilësive të elementeve
	6	Rregullimi i bashkësive në grupe të veçanta në bazë të cilësive të elementeve
	7	Luajtja me objekte të ndryshme
	8	Luajtja me objekte të ndryshme
	9	Emërtimi dhe nëngrupimi i objekteve të ndryshme sipas disa karakteristikave të veçanta
	10	Emërtimi dhe nëngrupimi i objekteve të ndryshme sipas disa karakteristikave të veçanta
	11	Numërimi i objekteve të ngjashme të mjedisit jetësor (lapsat, gomat, karriget,....etj.)
	12	Numërimi i objekteve të ngjashme të mjedisit jetësor (lapsat, gomat, karriget,....etj.)
Tetor	1	Numërimi i objekteve të ngjashme të mjedisit jetësor dhe dallimi i tyre sipas disa cilësive (madhësia, ngjyra, gjatësia,...etj.)
	2	Numërimi i objekteve të ngjashme të mjedisit jetësor dhe dallimi i tyre sipas disa cilësive (madhësia, ngjyra, gjatësia,...etj.)
	3	Numërimi i objekteve sipas sasisë
	4	Numërimi i objekteve sipas sasisë
	5	Numërimi i objekteve sipas sasisë - më shumë - më pak
	6	Numërimi i objekteve sipas sasisë - më shumë - më pak
	7	Numërimi i objekteve sipas sasisë - më pak se
	8	Numërimi i objekteve sipas sasisë - më pak se
	9	Numërimi i objekteve sipas sasisë - nëse - atëherë
	10	Numërimi i objekteve sipas sasisë - nëse - atëherë
	11	Numërimi i objekteve në mënyrë suksesive
	12	Numërimi i objekteve në mënyrë suksesive
Nëntor	1	Numërimi në mënyrë zbrapthi
	2	Numërimi në mënyrë zbrapthi
	3	Numërimi me numërorë çift
	4	Numërimi me numërorë çift
	5	Numërimi me numërorë tek
	6	Numërimi me numërorë tek
	7	Numërimi 1, 2, 3,.... - duke shtuar
	8	Numërimi 1, 2, 3,.... - duke shtuar
	9	Numërimi 1, 2, 3,.... - duke pakësuar
	10	Numërimi 1, 2, 3,.... - duke pakësuar
	11	Aktivitete me makina llogaritëse dhe me mjete të tjera në të cilat janë të shënuar numërorët
	12	Aktivitete me makina llogaritëse dhe me mjete të tjera në të cilat janë të shënuar numërorët
Dhjetor	1	Rradhitja e objekteve të paorganizuara - i pari, i dyti....etj.
	2	Rradhitja e objekteve të paorganizuara - i pari, i dyti....etj.
	3	Dallimi midis aktiviteteve me shprehjet matematike, si: i pari - një, i dyti - dy, ...etj.
	4	Dallimi midis aktiviteteve me shprehjet matematike, si: i pari - një, i dyti - dy, ...etj.
	5	Numërimi i elementeve të një bashkësie duke i ndarë në bashkësi më të vogla

	6	Numërimi i elementeve të një bashkësie duke i ndarë në bashkësi më të vogla
	7	Numërimi i elementeve të një bashkësie duke i ndarë në bashkësi më të vogla dhe llogaritja e rezultatit të tyre
	8	Numërimi i elementeve të një bashkësie duke i ndarë në bashkësi më të vogla dhe llogaritja e rezultatit të tyre
	9	Krijimi i simboleve të ndryshme për të identifikuar veten
Janar	1	Krijimi i simboleve të ndryshme për të identifikuar veten
	2	Krijimi i simboleve të ndryshme për të identifikuar kohën
	3	Krijimi i simboleve të ndryshme për të identifikuar kohën
	4	Krijimi i simboleve të ndryshme për të identifikuar vendin
	5	Krijimi i simboleve të ndryshme për të identifikuar vendin
	6	Krijimi i simboleve të ndryshme për të identifikuar këndin e leximi
	7	Krijimi i simboleve të ndryshme për të identifikuar këndin e leximi
	8	Krijimi i simboleve të ndryshme për të identifikuar shenjat e trafikut
	9	Krijimi i simboleve të ndryshme për të identifikuar shenjat e trafikut
Shkurt	1	Luajtja dhe rregullimi i kalendarit për çdo ditë me simbole të veçanta e ditës konkrete
	2	Luajtja dhe rregullimi i kalendarit për çdo ditë me simbole të veçanta e ditës konkrete
	3	Numërimi i objekteve dhe gjërave të tjera të cilat nuk mund t'i prekim dhe kapim
	4	Numërimi i objekteve dhe gjërave të tjera të cilat nuk mund t'i prekim dhe kapim
	5	Luajtja me lodra dhe ndarja e tyre në dy apo më shumë grupe me elemente të njëjta
	6	Numërimi i elementeve të lodrave dhe konstatimi prej sa elementeve përmbahen dhe sa është mbetja
	7	Numërimi i elementeve të lodrave dhe konstatimi prej sa elementeve përmbahen dhe sa është mbetja
	8	Praktikimi i marrëdhënieve në raporte si një me një, dy me dy...etj.
	9	Praktikimi i marrëdhënieve në raporte si një me një, dy me dy...etj.
	10	Shpërndarja e lodrave sipas radhës (një pas një, dy pas dy....etj) duke respektuar një kriter sipas një cilësie të caktuar
	11	Shpërndarja e lodrave sipas radhës (një pas një, dy pas dy....etj) duke respektuar një kriter sipas një cilësie të caktuar
	12	Luajtja me lodra konstruktive: zbërthimi, montimi, konstruktimi dhe rikonstruktimi i formave dhe figurave të reja
Mars	1	Luajtja me lodra konstruktive: zbërthimi, montimi, konstruktimi dhe rikonstruktimi i formave dhe figurave të reja
	2	Parashikimi dhe bisedimi për planin e veprimit
	3	Zgjidhja e ndonjë problemi konkret dhe vlerësimi i rezultateve të veta dhe të tjerëve
	4	Zgjidhja e ndonjë problemi konkret dhe vlerësimi i rezultateve të veta dhe të tjerëve
	5	Vlerësimi dhe komentimi i rezultateve të të tjerëve - sa mjete i kanë ata, sa kanë më shumë ose sa më pak
	6	Vlerësimi dhe komentimi i rezultateve të të tjerëve - sa mjete i kanë ata, sa kanë më shumë ose sa më pak
	7	Luajtja me objekte dhe gjësende të ndryshme duke i vënë në pozicione të ndryshme - brenda dhe jashtë
	8	Luajtja me objekte dhe gjësende të ndryshme duke i vënë në pozicione të ndryshme - brenda dhe jashtë
	9	Luajtja me objekte dhe gjësende të ndryshme duke i vënë në pozicione të ndryshme - para ose pas një objekti
	10	Luajtja me objekte dhe gjësende të ndryshme duke i vënë në pozicione të ndryshme - para ose pas një objekti

	11	Krahasimi i gjërave në bazë të pamjes së jashtme dhe përmbajtjes - enë të njëjta me përmbajtje të ndryshme
	12	Krahasimi i gjërave në bazë të pamjes së jashtme dhe përmbajtjes - enë të njëjta me përmbajtje të ndryshme
Prill	1	Krahasimi i gjërave në bazë të pamjes së jashtme dhe përmbajtjes - enë të ndryshme me përmbajtje të ndryshme
	2	Krahasimi i gjërave në bazë të pamjes së jashtme dhe përmbajtjes - enë të ndryshme me përmbajtje të ndryshme
	3	Mësimi i pozicioneve të ndërtesave dhe krahasimi i tyre
	4	Vizatimi i planit të ndërtesave sipas kujtesës dhe ideve të tyre
	5	Modelimi i maketës së ndërtesave
	6	Modelimi i maketës së ndërtesave
	7	Modelimi i relievit të mjedisit jetësor
	8	Modelimi i relievit të mjedisit jetësor
	9	Projektimi i hartave sipas modelit apo kujtesës
	10	Luajtja e lojërave sipas rregullave të parapara të pozicionit përpara bankës, mbrapa ka-rriges, në anë të djeshhtë, në anë të majtë, nën tavolinë,etj.
	11	Luajtja e lojërave sipas rregullave të parapara të pozicionit përpara bankës, mbrapa ka-rriges, në anë të djeshhtë, në anë të majtë, nën tavolinë,etj.
	12	Selekcionimi dhe klasifikimi sipas pamjes dhe përmbajtjes
Maj	1	Selekcionimi dhe klasifikimi sipas sasisë dhe cilësisë
	2	Dallimi dhe krahasimi i elementeve të grupit sipas madhësisë dhe formës
	3	Dallimi dhe krahasimi i elementeve të grupit sipas madhësisë dhe formës
	4	Dallimi dhe krahasimi i elementeve të grupit sipas ngjyrës dhe sasisë
	5	Dallimi dhe krahasimi i elementeve të grupit sipas ngjyrës dhe sasisë
	6	Punimi sipas modelit të caktuar paraprak
	7	Punimi sipas ides së imagjinuar
	8	Matja me veprime dhe pajisje të përshtatshme - me hapa dhe kërcime
	9	Matja me veprime dhe pajisje të përshtatshme - me hapa dhe kërcime
	10	Matja me veprime dhe pajisje të përshtatshme - me pëllëmbë të dorës dhe shkop
	11	Matja me veprime dhe pajisje të përshtatshme - me pëllëmbë të dorës dhe shkop
	12	Matja me veprime dhe pajisje të përshtatshme - me gota dhe lugë
Qershor	1	Matja me veprime dhe pajisje të përshtatshme - me gota dhe lugë
	2	Luajtja me masa: peshore, termometër, metër të rrobaqepësisë, enë të tejudkshme, vizore...etj.
	3	Loja tematike: Shtorja
	4	Loja tematike: Tregu
	5	Loja tematike: Kuzhina
	6	Loja tematike: Banka
	7	Regjistrimi i të dhënave të matjeve në mënyrë grafike dhe tabelore
	8	Krahasimi i rezultateve të matjeve të fëmijëve
	9	Vetëvlerësimi dhe vlerësimi i rezultateve të punës dhe krijimi i shprehive për vetëvlerësim dhe vlerësim të rezultateve të punës

KARAKTERISTIKAT E MËSIMIT TË MATEMATIKËS

Matematika nuk konceptohet si lëndë apo si fushë e veçantë, por si një pjesë integrale e aktiviteteve të përditshme Gjithsesi **mësimi i imatematikës**, në arsimin parashkollor, ka karakteristikat e mëposhtme:

a. Të nxënit e integruar dhe në kontekstin e jetës së përditshme

Shumica e fëmijve vijnë në kopësht me një bagazh jo të vogël njohurish intuitive matematike të cilat i kanë përfutur nëpërmjet kuriozitetit për botën që i rrethon dhe nëpërmjet aktiviteteve që kanë kryer (psh lojrat e ndryshme me kuba). Të mësuarit e matematikës në kopësht ndërtohet pikërisht mbi këtë bazë dhe e zhvillon më tej atë.

Të nxënit në matematikë bëhet më mirë nëse lidhet dhe integrohet me atë të fushave të tjera. Një rëndësi i kushtohet lidhjes më artin sepse siguron perceptim dhe motivim të lartë nga ana e fëmijve. Nëse situatat matematikore janë të lidhura me jetën e përditshme të fëmijve, atëherë ato bëjnë të mundur që fëmijët të zbatojnë atë që dinë dhe të zhvillojnë njohuri të reja. Psh nëse fëmijët matin rritjen dita ditës të gjatësisë së një bimë të mbjellë në vazo ose në kopësht ata forcojnë dijet e tyre si në matematikë ashtu edhe në shkenca.

Literatura/Referencat:

1. Libri i parashkollorëve 1- botimet vëllëzërit Tafa.
2. libri i parashkollorëve 2- botimet vëllëzërit Tafa.
3. Logjika dhe matematika për të vegjël 3- botimet vëllëzërit Tafa.
4. Matematika për mua 1-me autor Artur Shkurti- botimet: Udha e shkronjave.
5. Matematika për mua 2-me autor Artur Shkurti- botimet: Udha e shkronjave.
6. Matematika për mua 3-me autor Artur Shkurti- botimet: Udha e shkronjave.
7. ABC 1+2+3 Gr.1 Shtëpia botuese Ombra GVG.
8. ABC 1+2+3 Gr.2 Shtëpia botuese Ombra GVG.
9. ABC 1+2+3 Gr.3 Shtëpia botuese Ombra GVG.